

Taikauskoa: punainen nauha

David Lazarus – Israel Today

Käynnillä Länsimuurilla saatat tavata iäkkäitä juutalaisnaisia jotka tarjoavat sinulle punaista nauhaa ranteeseen. Naiset istuvat ostoskasseineen viileillä kiviportailla Länsimuurin aukion laidalla ja sanovat nauhan tarjoavan suojaa ja pelastusta. Mistä on kysymys? Jotkut uskovat punaisen rannenauhan varjelevan huonolta onnelta. Toiset taas uskovat, että jos naimaton nainen pitää nauhaa kunnes se kuluttuaan putoaa ranteesta, nainen tapaa puolisonsa. Nauha liitetään myös hedelmällisyyteen ja sen sanotaan varjelevan kantajaansa sodassa.

Punaisen nauhan mysteeri näyttää tulleen osaksi israelilaista kansanuskomusta. Uskomuksen sanotaan alkaneen erityisesti 1980 -luvulla ensimmäisen palestiinalaisen intifadan aikana. Paluu kansantaruihin ja taikauskoon oli tulosta kansallisesta ahdingosta ja stressistä jota terrorismi sai aikaan. Tänä päivänä nauhaa käytetään kaikissa israelilaisissa ihmisryhmissä. Sitä näkee niin uskonnollisten kuin maallistuneidenkin ihmisten ranteissa. Monet miehet pitävät sitä lompakossaan ja toisinaan raskaana olevat naiset kiinnittävät sen vyötärölleen. Tapa sai tuulta purjeisiinsa kun eri puolilla maailmaa julkisuuden ihmiset, erityisesti elokuva-alan julkikikset alkoivat käyttää sitä 1990 -luvun lopulla. Nauha nähtiin myös Venäjän johtajan Vladimir Putinin ranteessa tämän tavatessa Indonesian presidentin.

Kirjoituksessaan koskien punaista nauhaa Elly Teman sanoo, että ”tapa on ollut laajalti käytössä historian aikana eri kulttuureissa”. Sitä tavataan Intiassa ja on ajateltu, että israelilaiset matkailijat ovat tuoneet tavan mukanaan. Kulttuureissa joissa tapa on käytössä nauhan sanotaan suojelevan ”pahalta silmältä”. Hepreaksi tuo on ”ayin ha'ra”. Raamatussa paha silmä tarkoittaa pahansuopaisuutta, kuten kateutta, mustasukkaisuutta ja petollisuutta. Esim. Snl.28:22: ”Pahansuova haluaa kiihkeästi varallisuutta eikä tiedä, että hänet tapaa puute.” (Hepreankielinen Raamattu käyttää em. mainintaa ”paha silmä” ja myös eng.kiel. KJV -käännös kääntää ”evil eye” siinä missä suom.kiel. kääntää ”pahansuova” / toimitus, JA).

Myös Jeesus käyttää hepreankielistä ilmaisua ”paha silmä” puhuessaan ahneutta vastaan Matt.20:15. ”Enkö saa tehdä omallani, mitä tahdon? Vai onko silmäsi nurja sentähden, että minä olen hyvä?” Samoin Matt.6:22-23: ”Silmä on ruumiin lamppu. Jos siis silmäsi on terve, niin koko sinun ruumiisi on valaistu. Mutta jos silmäsi on viallinen, niin koko ruumiisi on pimeä. Jos siis se valo,

joka sinussa on, on pimeyttä, kuinka suuri onkaan pimeys!” Joka tapauksessa: jos hymyilevät vanhemmat naiset Jerusalemissa tarjoavat sinulle mystistä punaista nauhaa muista, että paras tapa ”pahaa silmää” vastaan on hyvyys ja anteliaisuus. Kerro heille, että he saavat pitää nauhansa mutta anna heille shekeli.

Punainen nauha ja juutalainen Kabbala

Juhani Aitomaa

Kuten edellä on kerrottu taikauskoinen tapa on vanha ja tunnettu monissa kulttuureissa, myös juutalaisuudessa. Israelissa se tavallisesti on yhdistetty kabbalaan ja uskonnolliseen judaismiin. Punainen nauha on tavallisesti ohut purppuranpunaiseksi värjätty villalanka, jota käytetään rannerenkaan tavoin vasemmassa ranteessa kabbalistisen uskomuksen mukaan. Monet rabbit kuitenkin ovat sitä mieltä, että tapa ei ole lähtöisin juutalaisuudesta ja he myös vastustavat sitä. He sanovat sen liittyvän arabien uskomuksiin ja kaupankäynnissä toivottuun onneen. Monen mielestä alkuperä on Intiassa ja hinduuskonnossa. Raamattu mainitsee punaisen nauhan mm. 1.Moos.38 luvussa kertomuksessa Juudasta ja Taamarista. Taamar synnytti Juudalle kaksoiset, joista toisen kädessä oli punainen lanka (j.30). Kun kabbalismi sai suosiota amerikkalaisten julkisten uskontona, myös heidän ihailijansa omivat näitä taikauskoisia tapoja. Punainen nauha on nähty mm. Michael Jacksonin, Madonnan, Britney Spearsin, Gwyneth Paltrowin, Charlize Theronin, Kylie Minoguen, Mick Jaggerin, Camilla Parker-Bowlesin (Eng. prinssi Charlesin puoliso), Leonardo DiCaprion ja monen muun ranteessa.

